

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio I. De definitione & divisione Testamenti, solemnitatibus ad illud
requisitis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

TITVLVS XXVI.
DE TESTAMENTIS ET ULTIMIS VOLUNTATIBUS.

SECTIO I.

De definitione & divisione testamenti. & solemnitatibus ad illud requisitis?

§. I.

Quid, & quotuplex sit testamentum, & quae solemnitates requirantur ad illud spectato iure communi?

Testamentum rectè definitur, quòd sit nostra voluntatis iusta sententia, (perfecta scilicet, quæ continet directam hæredis institutionem, & in qua omnes juris solemnitates, ad valorem testamenti requisitæ, adhibentur, ut ait *Glossa in L. 1. ff. qui test. facere possint*) de eo, quod quis post mortem suam fieri velit: ita ut origine, sit juris gentium (cùm apud omnes gentes antiquissimus usus fuerit, ut de rebus suis in eorum mortis disponerent) quoad formam verò sit juris Civilis, ob solemnitates ab hoc iure, ad valorem testamenti introductas.

Dividitur autem testamentum primò, in perfectum, & solemnne, in quo nulla deest solemnitas, à iure requisita; & in minus solemnne, ac privilegiatum, in quo etiamsi non omnes solemnitates à iure requisitæ interveniant, ex privilegio ta-

men suum valorem habent, quòd testamenta ad pias causas, testamta inter liberos, testamta apud tempore pestis, à milite in milita facta. Solemne testamentum solet in scriptum, quod in scriptum betur, adhibitis requisitis solemnibus; & nuncupativum, quo testator coram requisitis testibus voluntatem suam voce exprimit, sive Notarius voluntatem hanc ad scripturam redigat, ad faciliorem notationem, sive non, cùm ad hoc nuncupativi huius testamenti, non requiritur scriptura. Ad scriptum autem testamentum plures solemnitates de jure civili requiruntur, quarum exacta enumeratio à Civilibus petenda est: ut non omninò sint incognitæ, requiruntur, ut expressis verbis hæres instituitur, & nomen hæredis, vel proprium testatoris in testamento si alienâ manu scriptum sit testator subscribat; à testatore propriam octavum testem adhibeat, qui & loco illius subscribat, & hoc scriptum testamentum testibus celebratum dicens in illo contineri suam voluntatem. Secundò requiruntur solemnnes in tali testamento, septem adhibeantur, & hi sint togati, hoc vocati, & invitati, qui sint mascululi, & puberes, qui sunt ætatis

cionem falsitatis, & ipsi vel heredes, vel legatarii institui possint, & ad testificandam in iudicio sint idonei, ac presentes coram intueantur testatorem. Tertio requiritur, ut omnes & singuli subscribant propria manu, ac subsignent proprio, vel alieno sigillo. Quarto denique requiritur, ut totum negotium testandi, uno eodemque tempore, & loco, uno contextu, nullo alio negotio interveniente peragatur, nisi modica sit tantum interruptio, ob urgentem causam: ad nuncupativum tamen testamentum sufficit, si testator coram septem testibus idoneis, quales modò descripsimus, ad hoc specialiter vocatis, suam voluntatem, circa hæredis institutionem, & legata palam articulata, & distinctâ voce, aperiat, ut intelligi possit; & quamvis etiam in hoc nuncupativo testamento scriptura adhiberi possit, hæc tamen non est de substantia talis testamenti, sed conducit tantum ad meliorem probationem. Vide Civilistas.

§. II.

An solemnitates juris Civilis requirantur etiam ad testamentum de jure Canonico?

R Esponderetur certum esse, quòd de jure Canonico in terris temporali jurisdictioni Summi Pontificis subiectis, non requirantur solemnitates omnes de jure Civili requisitæ, sed sufficiat ad valorem testamenti, ad profanas causas facti, à Parochiano, coram duobus, aut tribus testibus idoneis, & Parocho, aut in vicem Parochi, duobus aliis testibus presentibus, factum id fuisse, prout clarè id constat *ex cap. Cum esset 10. h. t.* non
Compend. Pirhing.

quidem, quòd major numerus testium contra legem divinam, Sanctorum PP. instituta, & generalem consuetudinem Ecclesiæ positivè prohibentem, sit, sed quòd nullibi talis major testium numerus in lege Divina, aut SS. PP. institutis, aut à generali Ecclesiæ consuetudine, requiratur. Quòd verò Clerici etiam in terris Imperii, aliorumque Regnorum, validè testari possint (cæteris paribus) juxta relata dispositionem juris Canonici *in ci. cap. Cum esset.* relata, probabile quidem est, cum non videantur esse obligati ad dispositionem juris Civilis, nimium restringentis, ad certas solemnitates testandi licentiam, & quia in Clericos jurisdictio Laicorum tam facilè in materia odiosa non admittitur; movent tamen passim AA. attendendam esse in praxi loci consuetudinem, juxta quam in terris imperii, in testamentis etiam Clericorum ad profanas causas factis, juris Civilis dispositio attenditur; sicuti enim in materia contractuum accommodare se debent Clerici legibus politicis sæcularibus, ita etiam in materia testamentorum.

§. III.

An sicut testamentum sine solemnitatibus jure positivo requisitis factum, ad profanam causam, in foro externo invalidum est, ita etiam sit invalidum in foro conscientie?

O mnes in hoc conveniunt, quòd lex humana, sive Ecclesiastica, sive Civilis illa sit, possit certam formam, ac solemnitates præscribere actui, quibus non observatis, actus sine talibus requisitis factus, in utroque tam conscientie, quam

quàm externo foro, nullus sit, ante omnem Iudicis sententiam; quomodo autem de facto forma, & solemnitates in testamentis requisitæ, se habeant, multùm quidem, probabiliter tamen in utramque partem disputatur. Probabiliora videntur.

Quòd hæres in testamento minùs solemniter institutus, uti & legatarius, si certus sit, quòd testator voluerit ipsi hæreditatem, vel legatum acquiri, retinere possit in foro conscientie hæreditatem talem, aut legatum tale, si sine vi & fraude ea consecutus sit, donec in iudicio ab ipso reperatur, cum enim naturaliter sit debita, ex voluntate defuncti, & tantùm Civiliter, ex defectu solemnitatum indubita, repeti quidem poterit in iudicio, si errore facti soluta sit, ad nullam tamen restitutionem in foro conscientie, ante sententiam iudicis obligatur hæres talis, vel legatarius, cum ex obligatione naturali ea soluta sint. Si tamen contra hæredem talem, in testamento tali minus solemniter, & non privilegiato scriptum, sententia à Iudice feratur, quâ ad restituendam hæreditatem hæredi ab intestato v. g. condemnetur, tenetur in conscientia restituere hæreditatem, si eam jam adiit, & legatarius legatum, tum quòd naturalis obligatio inefficax sit, quæ per exceptionem legis Civilis elidi potest, tum quòd testamenti valor à juris positivi solemnitatibus dependeat, & consequenter hæres, aut legatarius esse non possit, qui contra se jus positivum habet, saltem post sententiam justam Iudicis conformiter legibus positivis latam.

§. IV.

An solemnitates Iuris Civilis requirantur in testamentis ad pias causas?

Respondetur negativè, ad hæc enim testamentorum valorum utroque foro, in favorem piarum causarum, plus non requiritur, quam habeantur ea, quæ de jure naturalium gentium requiruntur; voluntas testatoris, & potestas testandi constet, prout sumitur ex cap. *Religiosi* *11. b. 2.* ita ut testes etiam, qui in articulo requiruntur, non tam requirantur ad valorem testamenti talis, quam ad probationem, si de voluntate testatoris aliunde non constet; neque enim causæ tales, ut ait Pontifex, *de legibus Civiles tractari debent, sed solum ob juris Civilis dispositionem prædicari: & hinc valida sunt testamentaria pias causas, si solo nutu, aut sigillo testatoris, etiamsi nulla in tali testamento sit facta hæredis institutio, etiamsi illi qui in talibus testamentis ad probationem interveniunt, rogati non sint, aut in fœminæ; etiamsi in alterius nomine sit facta commissio, ita ut legata pia in testamento tali non solemniter, aut imperpetuo facta, solvenda sint, etiamsi testamentum quoad hæredis institutionem nullum sit, & valeant etiam legata piana in testamento ad pias causas facta, quamvis non omnes solemnitates à Iuris Civilis requisitæ interveniant, &c.*